

Industrijski potencijal odabranih gradova i općina Krapinsko-zagorske županije i utjecaj industrije na njihov razvoj

Besednik, Danijela

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Science / Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:217:928431>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-24**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Science - University of Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu
Prirodoslovno-matematički fakultet
Geografski odsjek

Danijela Besednik

**Industrijski potencijal odabranih gradova i općina Krapinsko-zagorske županije i utjecaj
industrije na njihov razvoj**

Prvostupnički rad

Mentor: doc. dr. sc. Jelena Lončar

Ocjena: _____

Potpis: _____

Zagreb, 2021.

Sveučilište u Zagrebu

Prvostupnički rad

Prirodoslovno-matematički fakultet

Geografski odsjek

Industrijski potencijal odabranih gradova i općina Krapinsko-zagorske županije i utjecaj industrije na njihov razvoj

Danijela Besednik

Izvadak: Analiziranjem industrije u Krapinsko-zagorskoj županiji uočene su razlike u razvijenosti industrije između različitih područja. Stoga je odabrano nekoliko gradova i općina u Krapinsko-zagorskoj županiji koje predstavljaju pozitivan primjer razvijenosti industrije ili koje imaju mogućnost razvoja industrije. Proučavajući četiri grada i dvije općine cilj je bio prepoznati i objasniti potencijale tih gradova i općina te uvidjeti kako industrija utječe na njihov razvoj. Pri tome uzeta je u obzir izgrađenost gospodarskih zona i njihovih uvjeta za prihvat industrije. Uz to je analiziran i njihov prometno geografski položaj u blizini Zagreba i granice sa Slovenijom te mreža prometnica i željeznica u njihovoj neposrednoj blizini. Istraživanje obuhvaća gradove Zabok, Oroslavje, Donju Stubicu i Pregradu te općine Hum na Sutli i Veliko Trgovišće. U radu je prikazan povijesni pregled industrije u gradovima i općinama kao i danas prisutne industrije te planovi za daljnji razvoj gospodarskih zona i izgradnju prometnica. Uz sve navedeno, prikazan je i razvoj gradova i općina pod utjecajem industrije.

28 stranica, 19 grafičkih priloga, 2 tablice, 51 bibliografskih referenci; izvornik na hrvatskom jeziku

Ključne riječi: Krapinsko-zagorska županija, industrija, industrijski potencijal, gospodarska zona, projekt

Voditelj: doc. dr. sc. Jelena Lončar

Tema prihvaćena: 11. 2. 2021.

Datum obrane: 23. 9. 2021.

Rad je pohranjen u Središnjoj geografskoj knjižnici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Marulićev trg 19, Zagreb, Hrvatska.

BASIC DOCUMENTATION CARD

University of Zagreb

Undergraduate Thesis

Faculty of Science

Department of Geography

Industrial potential of selected cities and municipalities in Krapina-Zagorje Country and the impact of industry on their development

Danijela Besednik

Abstract: Through the analysis of the industry in Krapina-Zagorje County, distinction in the development of industry between different areas were noticed. Therefore, several cities and municipalities in Krapina-Zagorje County were selected that represent a positive example of industrial development, or those which have the potential for industrial development. By studying four cities and two municipalities, the goal was to identify and explain the potentials of these cities and municipalities, and to see how industry affects their development. In doing so, the construction of economic zones and their conditions for the acceptance of industry were taken into account. In addition, their traffic geographical position near Zagreb and the border with Slovenia were analyzed, as well as the network of roads and railways in their immediate vicinity. The research includes the towns of Zabok, Oroslavje, Donja Stubica and Pregrada, as well as the municipalities of Hum na Sutli and Veliko Trgovišće. The paper gives an overview of historical development of industry in cities and municipalities and currently existing industries, as well as plans for further development of economic zones and construction of roads. In addition, the development of cities and municipalities influenced by industry is presented.

28 pages, 19 figures, 2 tables, 51 references; original in Croatian

Keywords: Krapina-Zagorje Country, industry, industrial potential, economic zone, project

Supervisor: Jelena Lončar, PhD, Assistant Professor

Undergraduate Thesis title accepted: 11/02/2021

Undergraduate Thesis defense: 23/09/2021

Thesis deposited in Central Geographic Library, Faculty of Science, University of Zagreb, Marulićev trg 19, Zagreb, Croatia

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. METODOLOGIJA.....	2
3. INDUSTRIJA U KRAPINSKO-ZAGORSKOJ ŽUPANIJI.....	3
3.1. Povijest industrije.....	3
3.2. Industrija danas.....	4
4. POVIJEST INDUSTRIJE I TRENUTNE INDUSTRIJE U ODABRANIM GRADOVIMA I OPĆINAMA.....	6
4.1. Grad Zabok.....	8
4.2. Grad Oroslavje.....	10
4.3. Grad Donja Stubica.....	12
4.4. Grad Pregrada.....	13
4.5. Općina Hum na Sutli.....	14
4.6. Općina Veliko Trgovišće.....	15
5. INDUSTRIJSKI POTENCIJAL I FAKTORI RAZVOJA.....	16
5.1. Grad Zabok.....	18
5.2. Grad Oroslavje.....	20
5.3. Grad Donja Stubica.....	21
5.4. Grad Pregrada.....	23
5.5. Općina Hum na Sutli.....	24
5.6. Općina Veliko Trgovišće.....	26
6. ZAKLJUČAK.....	28
7. LITERATURA I IZVORI.....	29
8. PRILOZI.....	IV

1.UVOD

Krapinsko-zagorska županija jedna je od površinom najmanjih, ali i jedna od najgušće naseljenih županija u Hrvatskoj. Nalazi se u sjeverozapadnom dijelu Hrvatske te obuhvaća bregoviti kraj između planina Medvednice na jugoistoku i Ivanščice i Strahinjčice na sjeveru, te rijeke Sutle na Zapadu. Graniči s Varaždinskom županijom na sjeveru, Zagrebačkom županijom na jugu i istoku, Gradom Zagrebom na jugu te sa Slovenijom na zapadu. Ima povoljan prometno-geografski položaj, te se zbog blizine Zagreba i Slovenije i pod njihovim utjecajem razvija.

Industrija u Krapinsko-zagorskoj županiji, prema Magašu (2013), spada u Zagrebačko-karlovačku industrijsku regiju (Lončar i Stiperski, 2019). Za razliku od ostalih područja industrijske regije industrija u Krapinsko-zagorskoj županiji nije toliko razvijena, ali postoji nekoliko centara industrijske proizvodnje u pojedinim općinama i gradovima. Također na nekoliko mjesta je vidljiv industrijski potencijal iako tamo još nije zaživjela industrija u mjeri u kojoj bi mogla. Različiti faktori utječu na razvoj industrije te se razlikuju ovisno o području. Kako bi saznali koji su to faktori te procijenili industrijski potencijal potrebno je analizirati neke od općina i gradova. Za potrebe ovog rada odabrana su četiri grada i dvije općine za koje se smatra da imaju industrijski potencijal te će se analizom područja vidjeti je li to opravdano, a to su gradovi Zabok, Oroslavje, Pregrada i Donja Stubica te općine Hum na Sutli i Veliko Trgovišće.

Cilj ovog rada je analizirati industrije u odabranim gradovima i općinama Krapinsko-zagorske županije, uzevši u obzir njihovu povijest, trenutno stanje te buduće planove koji će doprinijeti razvoju industrije. Glavni zadatci istraživanja su bili istražiti odabrane gradove i općine, definirati najvažnija industrijska područja i industrije koje se tamo nalaze, dati kratki povijesni pregled industrije te prepoznati mogućnost daljnjeg razvoja industrije. Također analizirana je mreža prometnica i željeznica, planovi izgradnje novih prometnica i rekonstrukcije starih te utjecaj industrije na razvoj općina i gradova.

2. METODOLOGIJA

U ovom radu korišteno je nekoliko različitih izvora podataka. Prvi korak u istraživanju bilo je pretraživanje Google karata te drugih web stranica kako bi saznali koje se industrije nalaze u kojim gradovima i općinama. Zatim je obavljen terenski dio istraživanja koji je uključivao obilazak odabranih gradova i općina, analizu industrijskih lokacija kako bi se dobio bolji uvid u područje te fotografiranje. Osim toga korišteni su objavljeni statistički podatci Državnog zavoda za statistiku, općina i gradova ili pojedinih tvrtki preuzeti sa web stranica gradova i općina te strategije razvoja i druge publikacije. Također korišteni su i podatci iz znanstvenih članaka te enciklopedija.

Pomoću Google Earth Pro programa izrađene se karta područja s razmještajem odabranih gradova i općina, karte s prikazom gospodarskih zona s proizvodnim i ostalim poduzećima te karta planiranih izgradnji prometnica „Zagrebačkog prometnog prstena“. Za izradu karata korištena je osnova Google Earth Pro programa te slojevi s granicama i prometnicama koji su omogućili iscertavanje po točnim linijama, dok su podatci za ucrtana mjesta i tvrtke prikupljeni terenskim radom i pretraživanjem Google karata i drugih web stranica.

O industrijskom potencijalu te atraktivnosti područja koje će se analizirati piše Stiperski (1995) te tadašnje općine Zabok i Krapina svrstava u 13 najatraktivnijih općina za razvoj industrije u Hrvatskoj. Prema Stiperskom (1994) 1971. godine Hrvatsko Zagorje ima vlastito „Krapinsko“ industrijsko područje koje obuhvaća Krapinu (s Pregradom) i Zabok. Od 1988. godine zahvaljujući razvoju industrije u Donjoj Stubici spajaju se Krapinsko i Zagrebačko područje te se oblikuje neprekinuto industrijalizirano područje koje obuhvaća središnji dio Hrvatskog Zagorja i Zagreb (Stiperski, 1994). Danas, industrija u Krapinsko-zagorskoj županiji, prema Magašu (2013), spada u Zagrebačko-karlovačku industrijsku regiju (Lončar i Stiperski, 2019).

Na području gradova i općina industrije se nalaze u različitim dijelovima grada ili općine te mogu biti koncentrirane na jednom mjestu ili raštrkane unutar cijelog područja. „Industrijski pogoni mogu se u gradu pojaviti u više morfoloških oblika. To mogu biti: pojedinačne lokacije, lokacije s više industrijskih pogona te industrijske zone“ (Lončar, 2008, prema Vresk, 2002, 225). U odabranim gradovima i općinama razlikujemo sva tri oblika.

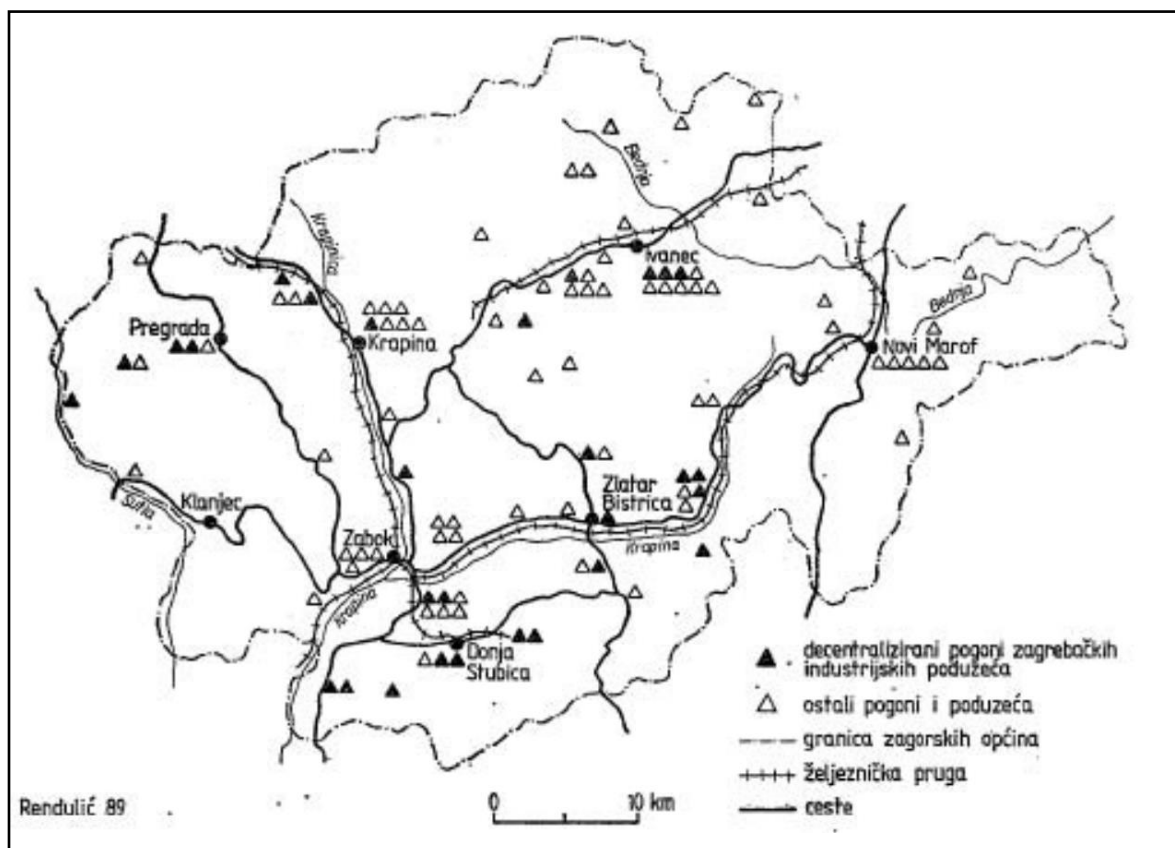
3. INDUSTRIJA U KRAPINSKO-ZAGORSKOJ ŽUPANIJI

3.1. Povijest industrije

Industrija se u Krapinsko-zagorskoj županiji počinje razvijati već u 19. stoljeću, ali vrlo oskudno i bez izrazite industrijalizacije te ovo područje i dalje ostaje pretežno agrarno. Značajniji industrijski pogoni u to vrijeme bili su staklana u Humu na Sutli, tvornica glinenih proizvoda u Bedekovčini i tvornica keramike u Krapini (Njegač, 1989). Za razvoj ovih tvornica bilo je važno i prisustvo sirovina i eksploatacijskih polja tehničkog - građevnog kamena (Golubovec, Očura i dr.), građevinskog šljunka, kermičke i vatrostalne gline (Jankovečko), ciglarske sirovine (Đurđevićev brijeg) (Hrvatski geološki institut, 2016). Uz to postojali su i brojni ugljenokopi (Pregrada, Klenovac, Mali Tabor i dr.) koji su zbog iscrpljenih rezervi i neekonomičnosti proizvodnje zatvoreni.

Industrijska proizvodnja raste u razdoblju između dva svjetska rata, a prvenstveno se razvija tekstilna industrija (Krateks, ZIVT, Oroteks) (Njegač, 1989). Prema Stiperskom (1995) autohtona i gospodarski nerazvijena područja pogodna su za razvoj tekstilne industrije, a upravo takvo je bilo i područje Hrvatskog Zagorja. Za razvoj industrije zaslužna je velika količina jeftine radne snage uzrokovana upravo autohtonošću i nerazvijenošću te dobra prometna povezanost i blizina glavnog grada. Tekstilna industrija Krapinsko-zagorske županije pripada pojasu tekstilne industrije koji se pruža od Zagreba prema Međimurju (Lončar i Stiperski, 2019). Okosnica razvoja industrije bila je željeznička pruga te lokalni centri (Sl.1.) s čime dolazi do polarizacije područja, s jedne strane područja s razvijenom industrijom i s druge strane područja bez industrije (Njegač, 1989).

Intenzivniji razvoj industrije u Krapinsko-zagorskoj županiji uslijedio je decentralizacijom industrije iz Zagreba 1960-ih godina. Mnoga zagrebačka poduzeća (Astra, Rade Končar, Heruc i dr.) preselila su svoje pogone u Hrvatsko Zagorje i tako doprinijele razvoju općina i gradova na tom području.

Sl. 1. Razmještaj industrije u Hrvatskom Zagorju 1988. godine

Izvor: Njegač, 1989.

3.2. Industrija danas

Danas se u Krapinsko-zagorskoj županiji i dalje nalaze pogoni nekih zagrebačkih poduzeća (Rimac automobili, Tehnoguma, TTT i dr.) , ali i mnogih stranih grupa i tvrtki (*Prinzhorn group*, *Vetropack group*, *Aquafil* i dr.). Uzevši u obzir kompletnu gospodarsku strukturu (Tab.1) Krapinsko-zagorske županije uviđamo dominantnu ulogu prerađivačke industrije unutar koje su najznačajnije djelatnosti proizvodnja gotovih metalnih proizvoda te proizvodnja tekstila i tekstilnih proizvoda. Prerađivačka industrija je 2018. godine činila 36,3 % BDV-a u Krapinsko-zagorskoj županiji (DZS, 2018).

Tab.1. Bruto dodana vrijednost za Krapinsko-zagorsku županiju prema djelatnostima NKD-a 2007 u 2018. godini

DJELATNOSTI	BDV (tisuća kuna)	UDIO (%)
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	202.154	3,2
Prerađivačka industrija, rudarstvo i vađenje te ostale industrije	2.609.988	41,3
Prerađivačka industrija	2.296.758	36,3
Građevinarstvo	440.958	7
Trgovina na malo, prijevoz i skladištenje, smještaj, priprema i usluživanje hrane	947.207	15
Informacije i komunikacije	58.493	0,9
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	143.428	2,3
Poslovanje nekretninama	562.872	8,9
Stručne, znanstvene, tehničke, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	168.760	2,7
Javna uprava i obrana, obrazovanje, djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	1.076.612	17
Ostale uslužne djelatnosti	108.094	1,7

Izvor: Državni zavod za statistiku, 2018., www.dzs.hr

Vrijednost prodanih industrijskih proizvoda prerađivačke industrije 2019. godine iznosila je oko 4.637 milijuna kuna od čega je 3.213 milijuna kuna ostvareno od izvoza (DZS, 2020a). Iste je godine u prerađivačkoj industriji u Krapinsko-zagorskoj županiji bilo zaposleno 34 % ukupno zaposlenih (DZS, 2020b). Prema Ministarstvu poduzetništva i obrta (2013) industrijska proizvodnja organizirana je u 15 radnih, poduzetničkih, poslovnih, gospodarskih i industrijskih zona (Stiperski i Lončar, 2019).

Razvoju industrije u Krapinsko-zagorskoj županiji doprinosi povoljan prometno-geografski položaj i gusta mreža prometnica. Središtem županije prolazi autocesta koja ima međunarodno značenje te je na području županije njezina dužina 38,3 km. Cijela županija je dobro pokrivena državnim cestama te županijskim i lokalnim cestama (Sl.2).

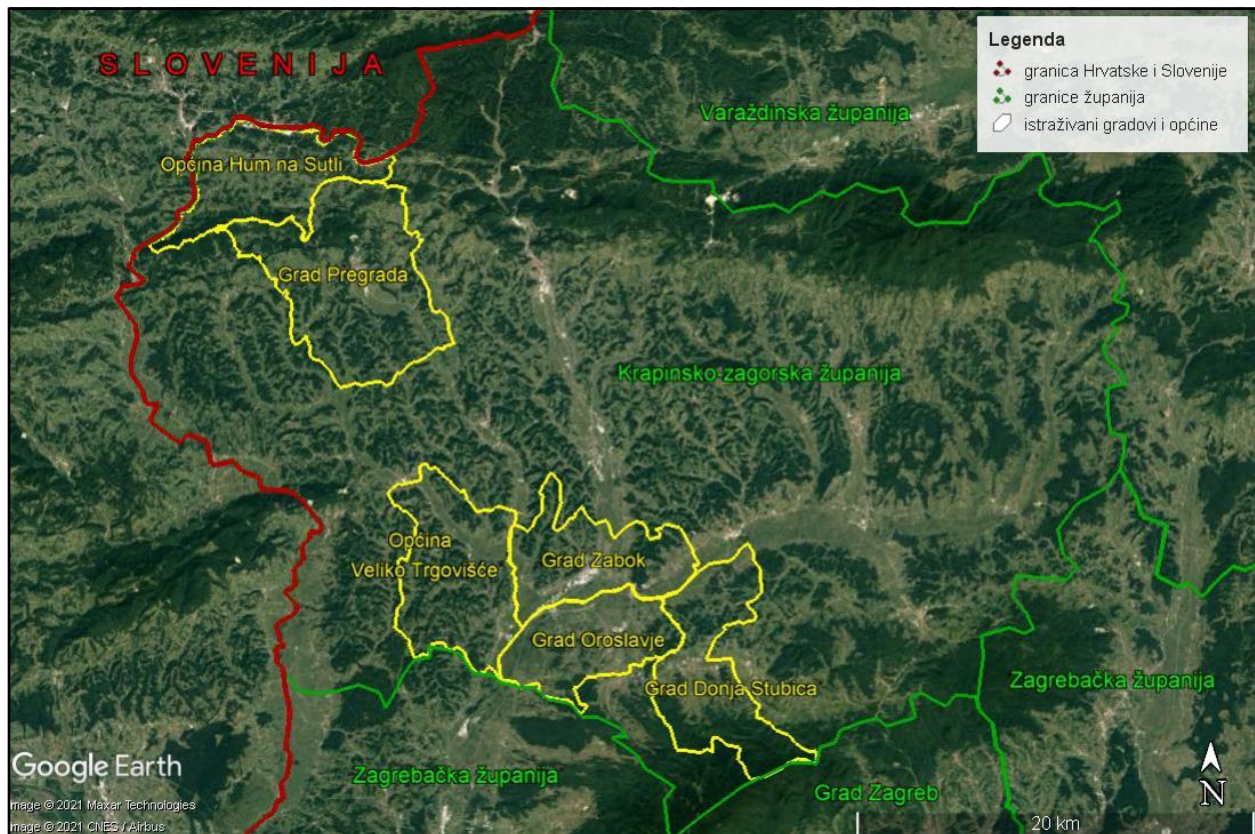
Sl.2. Karta javnih cesta u Krapinsko-zagorskoj županiji 2016. godine

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Krapinsko-zagorske županije, 2016.

4. POVIJEST INDUSTRIJE I TRENUTNE INDUSTRIJE U ODABRANIM OPĆINAMA I GRADOVIMA

Povijest industrijske proizvodnje razlikuje se u odabranim općinama i gradovima, a kod nekih se djelomično poklapa. Broj industrijskih grana u gradovima i općinama je promjenjiv te se može govoriti o specijalizaciji industrijske proizvodnje, jedne industrijske grane ili više njih, na pojedinim područjima. Također dolazi i do diverzifikacije tj. većeg broja industrijskih grana koja najčešće raste s veličinom grada. (Lončar, 2008)

Zajedničko svim odabranim gradovima i općinama je da prevladava prerađivačka industrija, ali u raznim oblicima tj. različitim vrstama prerađivačke industrije. Osvrt na povijest pokazuje nam tradiciju i specijalizaciju pojedinih prerađivačkih industrija poput staklarske industrije za Grad Pregradu i općinu Hum na Sutli, tekstilne za Grad Oroslavje i općinu Veliko Trgovišće te metaloprerađivačke za Grad Donju Stubicu, koje su se održale do danas. Grada Zaboka je najveći te u njemu dolazi do diverzifikacije tj. tamo je industrija najraznolikija te ne postoji dominacija jedne vrste industrije. Povijest industrije i trenutno stanje u industriji analizirati će se u nastavku rada.

Sl.3. Prikaz razmještaja odabranih gradova i općina Krapinsko-zagorske županije

Izvor: izradila autorica, Google Earth Pro Basemap, 2021.

4.1. Grad Zabok

Početak razvoja industrije u Zaboku može se smatrati utemeljenje „Tekstilne industrije Milana Prpića“ 1936. godine u privatnom vlasništvu Milana Prpića, koja nakon drugog svjetskog rata postaje državno poduzeće u nadležnosti Ministarstva industrije i rudarstva i ujedinjuje se s tekstilnim poduzećima iz Krapine i Oroslavja 1946. godine (Hrvatska tehnička enciklopedija, 2019). Novo poduzeće dobiva naziv „Zagorska industrija vunениh tkanina“ skraćeno ZIVT. „Tvornica se bavila proizvodnjom prediva i grebenane vune, te tkanina od grebenanog, češljanog i pamučnog prediva“ (Hrvatska tehnička enciklopedija, 2019). Kasnije 1953. godine razdvajaju se pogoni u Zaboku i Oroslavju, u Oroslavju pod nazivom „Oroteks“, a u Zaboku ostaje naziv ZIVT (Hrvatska tehnička enciklopedija, 2019). U Zaboku se otvara novi pogon u sklopu ZIVT-a pod nazivom „Regeneracija“ 1955. godine za preradu i razvrstavanje tekstilnih sirovina i otpadaka koji se iste godine se odvaja i počinje djelovati samostalno, a 1964. godine izdvaja se i poduzeće „Dekor“ za izradu lusteri i sličnog materijala (Hrvatska tehnička enciklopedija, 2019). ZIVT je također pokrenuo i razvoj metalne industrije Zagorja iz čega je nastala tvrtka „Zagorski metalac“ koja se kasnije počela baviti distribucijom plina. ZIVT je propao te je područje tvornice danas prenamijenjeno za druge svrhe dok je jedini vidljivi trag koji je ostao tvornički dimnjak u centru Zaboka. Tvornica „Regeneracija“ radi i danas, a specijalizirala se za proizvodnju vunениh ručno taftanih tepiha. „Dekor - tvornica rasvjete“ je također opstala do danas te proizvodi električne svjetiljke i ukrasne predmete.

Danas je industrija u Zaboku koncentrirana u gospodarskoj zoni koja se nalazi u neposrednoj blizini centra grada te stambene zone, između željezničke pruge Zagreb-Varaždin i autoceste A2 Zagreb-Macelj. Najviše tvornica bavi se prerađivačkom industrijom, primjerice proizvodnjom tekstila, gume ili valovitog papira. Jedna od njih je „Meditex“ koja se bavi proizvodnjom medicinske opreme od netkanog tekstila. Isprva je to bio mali krojački obrt u naselju Grabrovec u Zaboku koji se kasnije s proširenjem obujma posla seli u gospodarsku zonu gdje 2011. izgrađuje prvi pogon (Sl.4.), a 2019. godine izgrađuje još jedan proizvodno skladišni prostor udaljen stotinjak metara od matičnog pogona (Grad Zabok, 2018). Tvrtka „Valoviti papir Dunapack d.o.o.“ osnovana 2001. godine u Zagrebu, kao dio *Prinzhorn Grupe*, izgradila je svoj pogon (Sl.5.) u Zaboku 2004. godine, a bavi se proizvodnjom i preradom valovitog kartona (Dunapack packaging,

2021). Tvrtka je 2017. godine bila šesta po redu prema ukupim prihodima i prema prihodima iz izvoza u Krapinsko-zagorskoj županiji (KZZ, 2018).

Sl.4. Tvrtka „Meditex“, prvi pogon

Izvor: vlastita fotografija, 2021.

Sl.5. Tvrtka „Valoviti papir Dunapack d.o.o.“

Izvor: vlastita fotografija, 2021.

Svoj pogon u Zaboku ima i tvornica „Tehnoguma d.o.o.“ koja se bavi „izradom proizvoda od gume i plastike brtvenih i izolacijskih materijala i ostalih roba namijenjenih tehničkom održavanju industrijskih poduzeća“ (Tehnoguma, 2021). U gospodarskoj zoni također se nalazi i poduzeće „Ferrostil MONT“, nekadašnji M-Profil, koji se bavi „proizvodnjom čeličnih konstrukcija, kontejnerskih jedinica, trapeznih i sinusoidnih limova, njihovom ugradnjom, kao i izgradnjom objekata“ (Ferrostil MONT, 2021). Osim ovih većih tvrtki u gospodarskoj zoni nalaze se i neke manje poput tvrtke „TEP Ex d.o.o.“ koja proizvodi protueksplozijski zaštićenih električnih uređaja koji su namijenjeni za upotrebu u prostorima s potencijalno eksplozivnim atmosferama plinova, para i prašina u raznim industrijama (TEP Ex, 2021).

Izvan gospodarske zone, u naselju Gubaševo koje se nalazi unutar granica administrativnog Grada Zaboka nalaze se Obrt „Josip Pleško“ i tvornica „OMP-obrada metala d.o.o.“, dvije tvornice koje se bave „preciznom izradom metalnih dijelova, alata i naprava za potrebe različitih industrija poput kemijske, prehrambene, medicinske i druge industrije“ (OMP – obrada metala, 2021). Ove tvornice uglavnom proizvode za strano tržište, a zbog povećane potražnje se šire i grade nove

pogone u Gubaševom te imaju veliku važnost za razvoj tog dijela Grada Zaboka i za zapošljavanje ljudi iz okolice.

4.2. Grad Oroslavje

Počeci industrijske proizvodnje u Oroslavju počinju s dolaskom industrijalca Milana Prpića te osnivanjem tekstilne tvornice „Preslica“ u dvorcu Oroslavje Gornje 1925. godine (Grad Oroslavje, 2021). Milan Prpić kasnije osniva i Zagorsku tvornicu vunениh tkanina u Oroslavju koja se ujedinjuje sa zabočkim ZIVT-om.

Nakon Drugog svjetskog rata nastavlja se industrijska proizvodnja u Oroslavju. Kao što je već prije spomenuto dolazi do razdvajanja ZIVT-a na pogon u Oroslavju i Zaboku. Pogon u Oroslavju nazivao se „Oroteks“ te se bavio proizvodnjom tekstila, ali je završio u stečaju te danas više ne postoji. Nakon toga nastavlja se tradicija tekstilne industrije u Oroslavju te otvara „Orokonfekcija d.o.o.“ koja se bavila proizvodnjom tekstilne i odjevne konfekcije koja također propada 2008. godine. Na prostoru nekadašnje tvornice Orokonfekcije (Sl.6.), u njenom manjem dijelu danas se nalazi poduzeće „OZO konfekcija d.o.o.“ koje proizvodi modnu odjeću, a koja i dalje uspješno posluje. Nakon Drugog svjetskog rata razvijale su se i druge industrije pored tekstilne industrije, a jedna od njih je i metalska industrija. „TPK Orometal d.d.“ je tvornica osnovana 1957. godine te se već dugi niz godina, sve do danas, bavi proizvodnjom parnih kotlova, tlačnih spremnika i izmjenjivača topline (Družinec, n.d.). Također nakon Drugog svjetskog rata 1961. godine u Oroslavju se otvara i novi pogon zagrebačke tvrtke „Astra“ u kojoj se proizvodila koža te sve vrste obuće, a koja je otišla u stečaj 2006. godine (Hrvatska tehnička enciklopedija, 2019). Tekstilnom industrijom u Oroslavju danas se još bavi i „AquafilCRO“, pogon talijanske tvrtke koji se bavi namotavanjem i preplitanjem sintetičkih vlakana. AquafilCRO je najveća tvrtka na području Grada Oroslavja te postiže najveće prihode i zapošljava najviše radnika o čemu govori podatak da je 2017. godine bila na sedmome mjestu što se tiče ukupnih prihoda i na trećem mjestu što se tiče prihoda od izvoza u Krapinsko-zagorskoj županiji (KZZ, 2018). Grafička industrija kojom se bavi tvrtka „Birotehnik“ također se razvija u periodu nakon Drugog svjetskog rata te radi sve do danas. Jedna od novijih tvrtki u Oroslavju je i „Pireko d.o.o.“ (Sl.7.) osnovana 1992. godine koja se bavi proizvodnjom opreme za kotlovnice, toplinske stanice i procesnu industriju (Pireko, 2021).

Sl.6. Nekadašnji pogon „Orokonfekcije d.o.o.“

Izvor: vlastita fotografija, 2021.

Sl.7. Tvrtka „Pireko d.o.o.“

Izvor: vlastita fotografija, 2021.

Sl.8. Prikaz industrijske zone u Oroslavju 2021. godine

Izvor: izradila autorica, Google Earth Pro Basemap, prema Google kartama, 2021.

Navedene tvrtke nalaze se u užem centru grada te u ulici Milana Prpića koja predstavlja industrijsku zonu Oroslavja (Sl.8). Uz to u Oroslavju, izvan centra grada se nalazi i jedan od

pogona „Čakovečkih mlinova“, jedne od vodećih hrvatskih prehrambenih kompanija. Izvan grada Oroslavja, u naselju Mokrice, koje administrativno pripada Gradu Oroslavje nalazi se i poduzeće „Sinago d.o.o.“ koje se bavi proizvodnjom namještaja i uređenjem poslovnih i prodajnih prostora. Također u blizini se nalazi tvrtka „Velčić d.o.o.“ koja proizvodi energetske komponente telekomunikacijskih sustava, te još jedna manja tvrtka „Legradmetal“ koja se bavi strojnom obradom metala i proizvodnjom strojnih dijelova.

4.3. Grad Donja Stubica

Prvi oblik industrije u Donjoj Stubici pojavio se početkom 20. stoljeća, zaslugom ljekarnika Eugena Viktora Felleri koji otvara ljekarnu i malu tvornicu za proizvodnju Elsa-fluida koji je bio poznat u cijelom svijetu (Grad Donja Stubica, 2021). Nakon toga 50-ih godina 20.stoljeća, u vrijeme SFRJ-a, dolazi do jačanja industrije u Donjoj Stubici, a posebno metalne i drvene industrije.

Metaloprerađivačka industrija u Donjoj Stubici održala se sve do danas, a najvažniji proizvođač je tvrtka „Metalis d.o.o.“ (Sl.9.) osnovana 1957. godine koja se bavi proizvodnjom i preradom metalnih proizvoda (Metalis, 2021). U Donjoj Stubici postoje i neke tvrtke koje se primarno bave drugim djelatnostima, ali je i proizvodnja dio njihovog poslovanja. Primjerice tvrtka „Salvus d.o.o.“ (Sl.10.) koja se bavi veleprodajom i distribucijom lijekova odnedavno dobiva dozvolu za proizvodnju te otvara proizvodni pogon.

Sl.9. Tvrtka „Metalis d.o.o.“

Izvor: vlastita fotografija, 2021.

Sl.10. Tvrtka „Salvus d.o.o.“

Izvor: vlastita fotografija, 2021.

Zatim „Niskogradnja Hren d.o.o.“ koja je primarno građevinska tvrtka bavi se ujedno i proizvodnjom betona i betonske galanterije. Isto tako poduzeće „Frassinox Božić d.o.o.“ bavi se servisiranjem, ali i proizvodnjom opreme u prehrambenoj, kemijskoj i farmaceutskoj industriji, primjerice proizvodnih linija u mliječnoj industriji (Frassinox Božić, 2021). Još jedna tvrtka koja se također isprva bavila samo servisiranjem hidrauličnih konstrukcija i opreme je „Hidraulika Kurelja d.o.o.“ koja sada ima i vlastiti proizvodni program hidraulične opreme.

4.4. Grad Pregrada

Začetak farmaceutske industrije u Hrvatskoj veže se upravo uz grad Pregradu. Krajem 19. stoljeća ljekarnik Adolf pl. Thierry de Chateâuvieux otvorio je ljekarnu „K Angjelu čuvaru“ i proizvodni pogon gdje se odvijala proizvodnja lijekova poznatih diljem svijeta (Validžija, 2009). Naime danas više ne postoji ovakva vrsta industrije u Pregradi.

Što se tiče današnje industrije u Pregradi ona se nalazi uglavnom unutar poduzetničke zone, a što se tiče vrste industrije prevladava tekstilna industrija. Jedna od njih je tvrtka „Kostel Promet d.o.o.“ (Sl.11.) koja je osnovana 2001. godine te se bavi „šivanjem sjedećih sustava za interijere vozila za potrebe automobilske industrije“ (Kostel Promet, 2021). Tvrtka je 2017. godine bila na devetom mjestu u županiji prema ukupnom prihodu, te peta po prihodu od izvoza (KZZ, 2018). Druga, nešto manja tvrtka „Kunateks d.o.o.“, osnovana 1992. godine, koja se bavi proizvodnjom zaštitne odjeće (Kunateks, 2021). U Pregradi jedan od svojih pogona pod nazivom „Okiroto“ ima i Roto grupa, međunarodno poduzeće čije je središte u Murskoj Soboti, a bavi se izradom proizvoda od plastičnih materijala podijeljenih u četiri kategorije – proizvode za gospodarstvo, vrt, sport i ekologiju (Okiroto, 2021). Od 2008. godine u poduzetničkoj zoni nalazi se i tvrtka „Staklorez-Burić d.o.o.“ koja prerađuje sirove staklene ploče i proizvodi i montira proizvode od stakla (Staklorez-Burić, 2021). Najnovija poslovna građevina u zoni je proizvodni pogon obrta „Barić alatničarstvo“ koji se bavi strojnom obradom materijala i izradom alata. Izvan poduzetničke zone, u naselju Valentinovo, koji spada pod Grad Pregradu, nalazi se tvrtka „Alati Stuhne“ (Sl.12.) koja se bavi proizvodnjom kalupa za staklarsku proizvodnju.

Sl.11. Tvrtka „Kostel promet d.o.o.“

Izvor: vlastita fotografija, 2021.

Sl.12. Tvrtka „Alati Stuhne“

Izvor: vlastita fotografija, 2021.

4.5. Općina Hum na Sutli

Početak industrijske proizvodnje u Humu na Sutli veže se uz staklarsku industriju i osnivanje tvrtke „Straža“ 1860. godine koja se isprva bavila proizvodnjom staklenka za punionicu mineralne vode u Rogaškoj Slatini (Općina Hum na Sutli, 2021). Nakon toga proizvodnja ambalažnog stakla se sve više povećavala, a tvornica širila. Početkom Domovinskog rata tvornica dolazi u krizu te ju 1996. godine preuzima švicarski *Vetropack* nakon čega se i dalje razvija (Općina Hum na Sutli, 2021). U korist tome ide i činjenica da je „Vetropack Straža d.d.“ (Sl.13.) jedini proizvođač ambalažnog stakla u Hrvatskoj. Također najuspješnija je tvrtka na području Krapinsko-zagorske županije te je 2017. godine ostvarila najveći ukupni prihod i najveći prihod od izvoza (KZZ, 2018). U „Straži“ su svoj put započele i ostale tvrtke koje se danas nalaze u Humu na Sutli. Jedna od njih je „Stražaplastika d.d.“ koja je nastala u okviru tvornice „Straža“, a osamostalila se 1958. godine te se bavi preradom plastike i proizvodnjom plastičnih predmeta (Stražaplastika, 2021). Nakon reorganizacije tvornice „Straža“ dolazi do izdvajanja tvrtke „Straža-Alatnica“ koja sedam godina kasnije počinje djelovati u sklopu *OMCO grupe* iz Belgije nakon čega započinje eksponencijalan rast proizvodnje (n.a.,2018). Danas je „OMCO Croatia d.o.o.“ (Sl.14.) najveći proizvođač alata za staklarsku proizvodnju u Hrvatskoj, ali i svijetu. O veličini i značenju ove tvornice govori i podatak kako je svaka deseta boca u svijetu proizvedena upravo u njihovim kalupima (n.a.,2018). Po uspješnosti se unutar Krapinsko-zagorske županije 2017. godine nalazila na drugom mjestu po veličini ukupnog prihoda i prihoda od izvoza odmah nakon „Vetropack Straže d.o.o.“ (KZZ,

2018). Poduzeće „Straža-IMO d.o.o“ je također izdvojeno iz „Straže“ 1996. godine, a bavi se izradom čeličnih konstrukcija i gradnjom staklarskih peći (Straža-IMO, 2021). Svoj pogon u Humu na Sutli ima i talijanska tvrtka Perego, pod nazivom „GP Špiljak“, gdje se izrađuju sitni dijelovi za pretkalupe i kalupe za staklarsku industriju (Općina Hum na Sutli, 2021).

Sl.13. Tvrtka „Vetropack Straža d.d.“

Izvor: vlastita fotografija, 2021.

Sl.14. Tvrtka „OMCO Croatia d.o.o.“

Izvor: vlastita fotografija, 2021.

4.6. Općina Veliko Trgovišće

U Velikom Trgovišću se 70-ih godina 20. stoljeća razvija se ljevaonica i rafinerija sekundarnog aluminijskog „Kovina“ kao prvi oblik industrijske proizvodnje u Velikom Trgovišću, u samom centru naselja. Zbog velikog zagađivanja „Kovina“ se početkom 21. stoljeća seli na novu lokaciju van naseljene zone u gospodarsku zonu, istočno od željezničke pruge, u Velikom Trgovišću. „Kovina“ odlazi u stečaj, a na njezino mjesto dolaze tvrtke „Meltal SL d.o.o.“ i „Phoenix metali d.o.o.“ koje se bave otkupom i preradom sekundarnih sirovina. Na mjestu nekadašnje „Kovine“ gradi se novi pogon tekstilne industrije zagrebačke tvrtke „Heruc“. U Velikom Trgovišću proizvodila se isprva ženska, a kasnije i muška konfekcija. Tvrtka je 2007. godine promijenila naziv i vlasnika, a nova tvrtka je nazvana „Estare Culto – modna odjeća“ (Paparella, 2016). Tijekom godina tvrtka je još nekoliko puta mijenjala ime te je 2016. godine otišla u stečaj. Prošle godine se u zgradu „Heruca“ preselio dio proizvodnje tvrtke „Rimac automobili d.o.o.“ iz Svete Nedjelje. Tekstilnom industrijom se u Velikom Trgovišću bavi i „Tvornica tekstila Trgovišće d.o.o.“ koja je nastala iz „Tvornice za pamučnu industriju d.d.“ čije

je sjedište bilo u Zagrebu, a koja je jedno vrijeme bila u sklopu „Tekstilnog kombinata Zagreb“ zajedno s Predionom Zagreb i Predionom Klanjec (Hrvatska tehnička enciklopedija, 2019). U Velikom Trgovišću tvornica je izgrađena 2008. godine, u gospodarskoj zoni, te se bavi proizvodnjom stolnog i postelnog rublja (Hrvatska tehnička enciklopedija, 2019). Krajem 2018. godine zatvorena je tvrtka „Alba M.S. d.o.o.“ koja se bavila preradom kave i čaja te proizvodnjom proizvoda od kave, a u tom je poslovnom objektu od nedavno otvoren proizvodni pogon zagrebačke tvrtke „*BTV Truck Construct d.o.o.*“ koji se bavi obradom metala te izradom kamionske nadogradnje. U gospodarskoj zoni nalazila se još i tvrtka „Fero-ero d.o.o.“ koja je proizvodila proizvode od žice, lanaca i opruga, koja je završila u stečaju. Danas se na njezinom mjestu nalazi poduzeće „Upgrade“ koje se isprva bavilo samo servisiranjem hidrauličnih konstrukcija i opreme, ali s vremenom su razvili i svoj proizvodni pogon. Svoj proizvodni pogon u gospodarskoj zoni u Velikom Trgovišću ima i tvrtka „*Q-Mobile*“ kojoj je sjedište u Zagrebu. „*Q-Mobile*“ proizvodi niskoenergetske mobilne kuće prema potrebama i željama kupca.

5.INDUSTRIJSKI POTENCIJAL I FAKTORI RAZVOJA

Industrijski potencijal za potrebe ovog rada definirat ćemo kroz prometno-geografski položaj i mrežu prometnica te razvijenost i opremljenost gospodarskih zona i mogućnošću za njihovim širenjem. Također važan element su i projekti i mjere koje će Grad, općina, Krapinsko-zagorska županija ili Država u sklopu razvojnih strategija donijeti te kako će to utjecati na industriju u tom području.

Na razvoj pojedinih područja utječe i razvijenost njihovih susjednih područja, što znači da iako je neko područje slabo industrijski razvijeno, ukoliko ima razvijenije područje u susjedstvu, veća je šansa za napredak područja te raste njegova atraktivnost (Stiperski, 1991). Stoga na primjeru odabranih općina i gradova možemo zaključiti da se industrija razvija pod utjecajem razvijenog „susjeda“ tj. grada Zagreba. Također to je vidljivo i u odnosima između općina i gradova. Primjerice Grad Pregrada se razvija u blizini vrlo industrijski razvijenog Huma na Sutli. Također isto vrijedi i za Grad Oroslavje i Općinu Veliko Trgovišće koji se razvijaju u blizini industrijski najrazvijenijeg područja Krapinsko-zagorske županije Grada Zaboka.

Tab.2. Zaposleni u prerađivačkoj industriji u gradovima i općinama Krapinsko-zagorske županije 2020. godine

Grad/općina	Zaposleni
Krapina	2.112
Hum na Sutli	1.837
Pregrada	939
Oroslavje	858
Zlatar-Bistrica	812
Zabok	727
Sveti Križ Začretje	478
Bedekovčina	421
Donja Stubica	343
Konjščina	239
Desinić	224
Klanjec	205
Gornja Stubica	184
Zlatar	183
Marija Bistrica	182
Veliko Trgovišće	149
Krapinske Toplice	148
Budinščina	114
Lobor	111

Izvor: Državni zavod za statistiku, 2021., www.dzs.hr

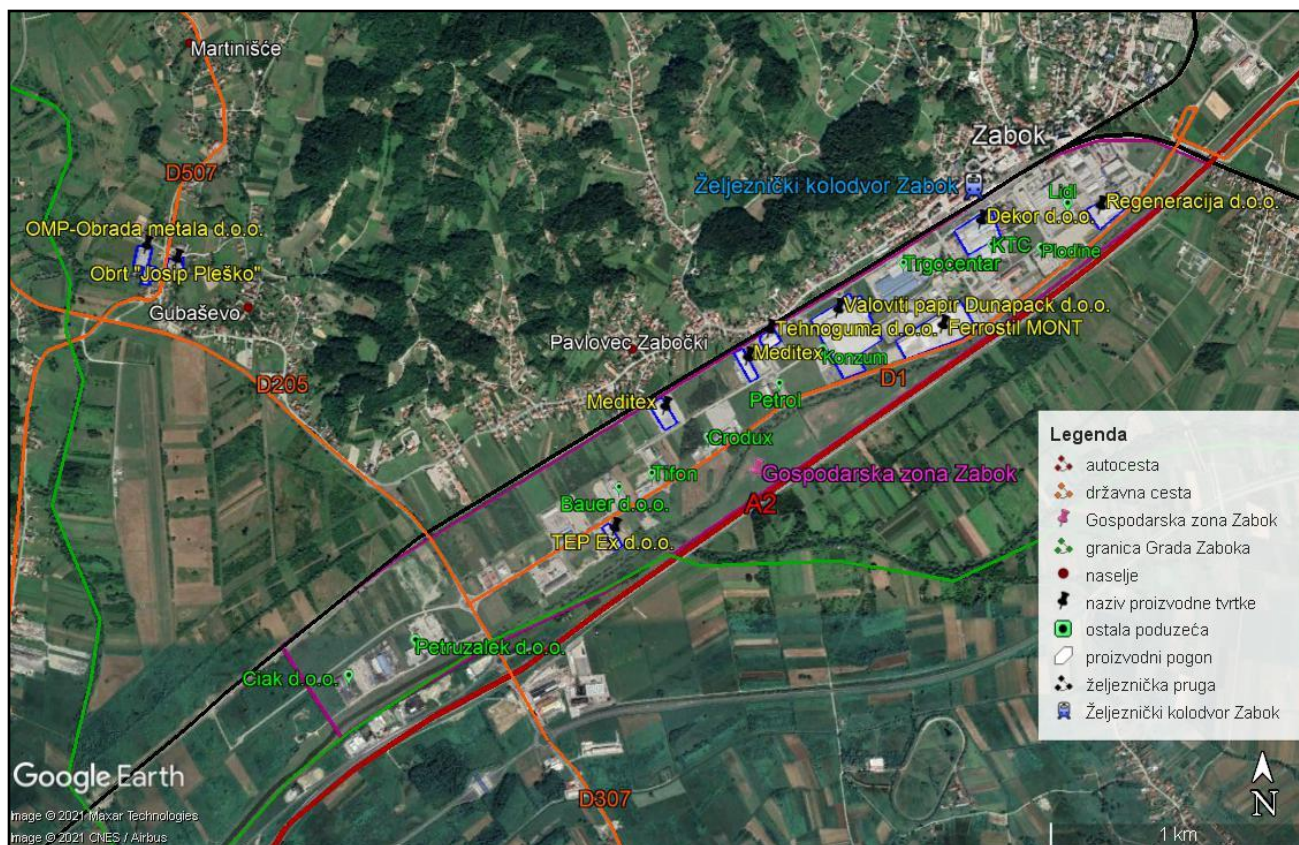
Navedeni gradovi i općine imali su najviše zaposlenih u prerađivačkoj industriji u Krapinsko-zagorskoj županiji u 2020. godini, dok su ostali gradovi i općine koji nisu navedeni imali manje od sto zaposlenih u prerađivačkoj industriji. Od odabranih gradova i općina najviše zaposlenih u prerađivačkoj industriji ima općina Hum na Sutli što ne iznenađuje s obzirom na veličinu njihovih tvrtki i količinu proizvedene robe. Također četiri od šest odabranih gradova i općina nalazi se u prvih šest što se tiče zaposlenosti u prerađivačkoj industriji u Krapinsko-zagorskoj županiji.

5.1. Grad Zabok

Zahvaljujući povoljnom prometnom položaju na križištu glavnih prometnih pravaca koji prolaze Krapinsko-zagorskom županijom Zabok postupno postaje središte i glavni centar županije te je tamo preseljena i većina funkcija. Najvažnija prometnica koja se nalazi na prostoru Grada Zaboka je svakako autocesta A2 Zagreb-Macelj koja je dio europskog Pyhrnskog koridora, a koja povezuje Zabok s 30-tak kilometara udaljenim glavnim gradom te susjednom Slovenijom. Zatim vrlo važne su i četiri državne ceste koje također povezuju Zabok sa Slovenijom i Zagrebom te Varaždinskom županijom. Od Zaboka kreće i brza cesta prema Popovcu s odvojkom prema Brezničkom Humu koju nazivaju još i „Zagrebački prometni prsten“ te će joj cilj biti spojiti autocestu Zagreb-Macelj (A2) s autocestom Zagreb-Goričan (A4), a što će pozitivno utjecati na približavanje Zaboka mađarskom tržištu (MMPI, n.d.). Jedna od ključnih komponenata za razvoj Zaboka bila je, i još uvijek je, željeznička pruga koja se pruža u četiri smjera, prema Zagrebu, Varaždinu, Gornjoj Stubici i Đurmancu. Zabok je ujedno i najveće križište u županiji te jedan od najprometnijih kolodvora u Hrvatskoj. Svi ovi faktori utjecali su na razvoj industrije u Zaboku.

Glavnina industrijskih pogona u Gradu Zaboku nalazi se u naselju Zabok, dok u ostalim naseljima prevladavaju manje tvrtke i obrti. Unutar naselja Zabok industrijski pogoni te ostala poduzeća organizirani su unutar gospodarske zone (Sl.15.).

„Gospodarska zona Zabok prostire se na 170 ha te se sastoji od četiri povezana područja od kojih je prvi u funkciji od 1994. godine, drugi od 2000. godine, treći od 2007. godine“ (Hanžek, 2014). Ovi dijelovi su komunalno opremljeni dok je četvrti dio u pripremi. „Poduzetnika je 2013. godine bilo 181, a s obzirom na veličinu njihove tvrtke, 92,6 % njih čine mala poduzeća, dok preostali postotak ravnomjerno dijele srednja i velika poduzeća“ (Hanžek, 2014). Uz prethodno u tekstu navedene industrije, u zoni se nalaze supermarketi Lidl, Plodine, KTC, Konzum, Trgocentar te više manjih dućana odjevnim predmetima i slično. Osim toga u zoni se nalazi nekoliko benzinskih crpki i auto-salona. Na karti (Sl.15.) je ucrtana linija trenutne gospodarske zone u kojoj je vidljivo da postoji dosta praznih čestica što znači da postoji mnogo mjesta za prihvat novih industrijskih pogona, ali i ostalih poduzeća. Također postoji mogućnost širenja gospodarske zone s druge strane autoceste te prema naselju Gubaševo.

Sl.15. Prikaz gospodarske zone u gradu Zaboku 2021. godine

Izvor: izradila autorica, Google Earth Pro Basemap, prema Google kartama, 2021.

Zona je povezana Ulicom dr. Franje Tuđmana nazvanom još i industrijskom cestom koja spada u države ceste (D1) te je jedna od najprometnijih u županiji. Ove godine dovršena je njena obnova, te je u odnosu na staru cestu proširena i dodani su pločnici s pješačkim i biciklističkim stazama s obje strane ceste. Većina klasičnih raskrižja zamijenjena je s kružnim raskrižjima koji bi trebali povećati sigurnost te smanjiti gužve i nesreće. Isto tako kružna raskrižja imaju više izlaza koji trenutno nisu u funkciji, ali predviđaju širenje gospodarske zone u tim smjerovima što će kasnije omogućiti lakšu izgradnju i širenje. Također izgrađena je paralelna cesta koja omogućava iskorištavanje novih parcela koje do tada nisu iskorištene zbog nedostatka prometne infrastrukture na tom području.

Još jedan vrlo važan projekt za Zabok je i modernizacija i elektrifikacija željeznice Zaprešić – Zabok. Taj projekt nastao je još 2014. godine, a realizacija je krenula tek u proljeće 2019. godine. Obnova obuhvaća modernizaciju željeznice, elektrifikaciju te obnovu kolodvora i stajališta uz

željeznicu. Obnova kolodvora podrazumijeva izgradnju novih perona, parkirališta, pothodnika i rekonstrukciju kolodvorske zgrade. Uz putnički dio, kolodvor ima i teretni dio koji je između ostalog važan i za industriju Zaboka.

Grad Zabok osigurava i neke pogodnosti za nove poduzetnike koji odluče graditi u gospodarskoj zoni. „Grad odobrava oslobođenje 50 % plaćanja komunalnog doprinosa za izgradnju proizvodnih pogona, te oslobođenje investitora od komunalne naknade za novosagrađene objekte u Zoni i to 100 % prve godine, 50 % druge godine, 25 % treće godine tako puna obaveza plaćanja nastupa tek četvrte godine“ (Grad Zabok, 2021). Također u Strategiji razvoja Grada Zaboka u razdoblju od 2016. do 2020. godine navedene su mjere u svrhu poboljšanja gospodarske zone i uvjeta za poduzetnike, te rješavanje problema privatnih i usitnjenih zemljišta (Hanžek, 2014).

Grad Zabok se najviše razvija pod utjecajem industrije, ali i uslužnih djelatnosti. Osim naselja Zabok koji je najrazvijeniji pod njegovim utjecajem razvijaju se i okolna mjesta, a posebice Gubaševo, Pavlovec Zabočki te Lug Zabočki. Grad Zabok je poželjan za život mnogim mladim obiteljima. Dolazi do prenamjene nekadašnjih industrijskih pogona ZIVT-a koji su dugo bili brownfield područje za uređenje shopping centra, a za dio još nije predviđena konačna namjena.

5.2. Grad Oroslavje

Grad Oroslavje nalazi se u blizini Grada Zaboka te posjeduje slična prometna obilježja, što znači da se nalazi u blizini najvažnije prometnice u Krapinsko-zagorskoj županiji, a to je autocesta A2. Kroz grad prolazi državna cesta D307 koja spaja Oroslavje sa Zabokom i Marijom Bisticom. Industrija je u Gradu Oroslavju koncentrirana u industrijskoj zoni uz Ulicu Milana Prpića i u naselju Mokrice uz granicu s Gradom Zabokom. Ulica Milana Prpića spaja Oroslavje s brzom cestom od Zaboka prema Popovcu koja je još uvijek u izgradnji što će približiti Oroslavje Mađarskoj. Kroz Oroslavje u neposrednoj blizini industrijske zone prolazi i željeznička pruga prema Zaboku i Gornjoj Stubici.

Grad Oroslavje planira organizaciju tri radne zone u naseljima Mokrice, Oroslavje i Stubička Slatina (Grad Oroslavje, 2021). Od njih je zasad najrazvijenija zona u Oroslavju, dok su druge dvije zone u razvoju. Radna zona Mokrice je prema Prostornom planu uređenja predviđena na 105,56 ha, od kojih je samo 0,75 ha 2015. godine bilo u vlasništvu jedinice lokalne samouprave

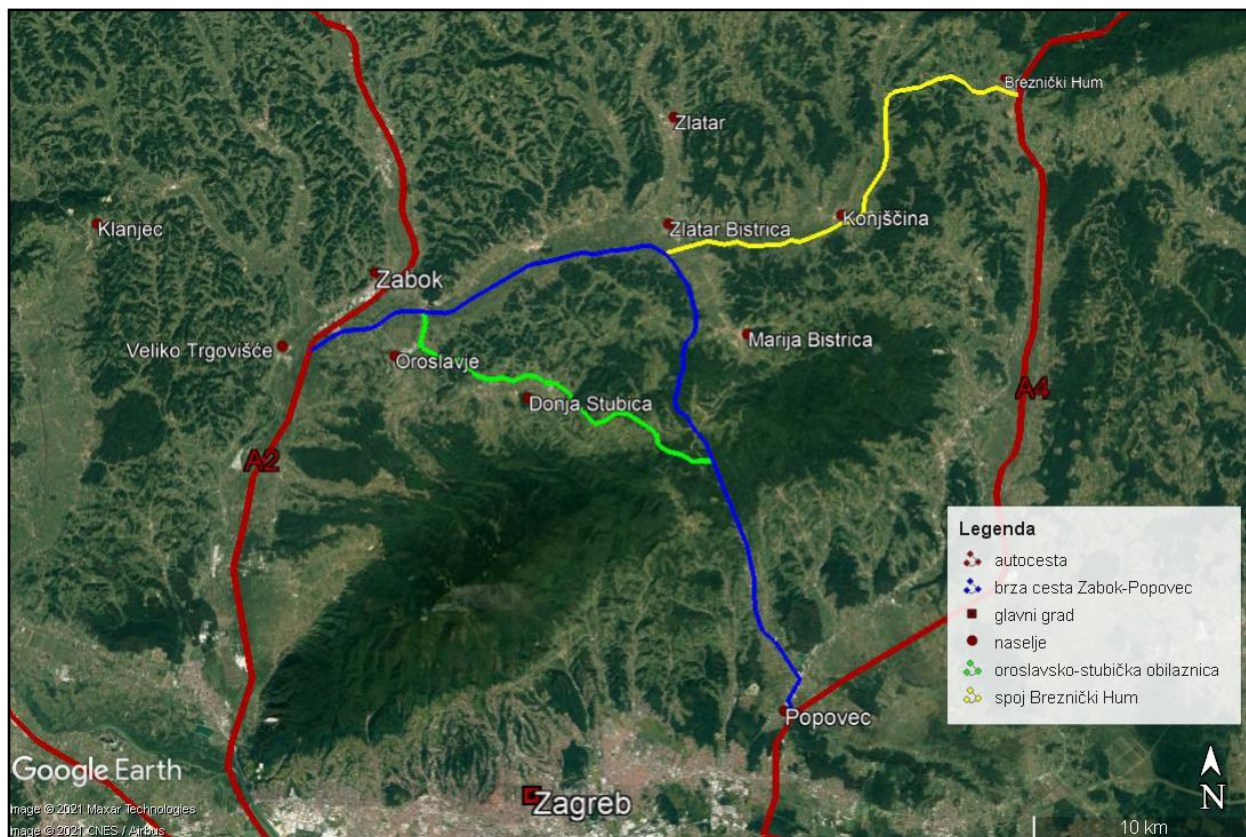
(Tuđa, 2015). Za ovu zonu previđene su i neke pogodnosti za poticanje poduzetništva poput oslobađanja plaćanja komunalnog doprinosa, komunalne naknade i poreza na tvrtku. Radna zona Mokrice bi u budućnosti trebala postati najvažnija gospodarska zona Oroslavja, ali i Krapinsko-zagorske županije, koja bi zbog izuzetno povoljnog položaja, uz samu autocestu A2 te oko brze ceste, trebala privući investitore u izgradnju novih proizvodnih i ostalih poslovnih objekata.

Grad Oroslavje svoj razvoj prvenstveno može zahvaliti tekstilnoj industriji koja se razvila u prošlom stoljeću i tijekom čega je započeo nagli razvoj grada. Nakon toga razvoj je usporio, te danas postoji nekoliko pogona koji su napušteni, a koji bi mogli biti puno bolje iskorišteni kao primjerice u Zaboku. Posljednjih godina grad se ponovno razvija te se izgrađuju mnoge zgrade i kuće, a najviše na području Mokrica te uz državnu cestu, nakon centra Oroslavja, prema Donjoj Stubici.

5.3. Grad Donja Stubica

Grad Donja Stubica graniči s Gradom Zagrebom na jugu i upravo blizina Zagreba utjecala je na njegov razvoj. Kroz područje Grada prolazi državna cesta D307 koja povezuje Donju Stubicu s Marijom Bistricom i Zabokom. Što se tiče rasporeda proizvodnih tvrtki najviše njih se nalazi u gradu Donja Stubica, dok u ostalima prevladavaju manji obrti. Tvrtke i proizvodni pogoni u Donjoj Stubici nisu koncentrirani na jednom mjestu i ne postoji oblikovana gospodarska zona već su poslovni objekti izmiješani sa stambenim objektima te su raštrkani unutar cijelog područja, stoga ne postoje niti neke određene olakšice za poduzetnike. Ove godine Grad Donja Stubica će izdati novu Strategiju razvoja od 2021. do 2027. godine te se pretpostavlja da će donijeti i neke mjere u svrhu uređenja gospodarstva te poticanja poduzetništva.

Projekti oroslavsko-stubičke obilaznice te izgradnje tunela kroz Medvednicu tek su ideja za koju su potrebni veliki financijski izdatci. Ako ti projekti pređu s idejnog na izvedbeni plan tada će njihova izgradnja značiti mnogo za razvoj Donje Stubice, ali i ostatka županije. Oroslavsko-stubička obilaznica je projekt kojim bi se trebala izgraditi cesta od Andraševca preko Donje i Gornje Stubice do čvora Laz gdje bi se trebala spojati s brzom cestom Zabok – Popovec (Sl.16.), a čiji bi cilj bio smanjiti promet u centru grada te stvoriti nove mogućnosti za razvoj gospodarstva (Bašak, 2020).

Sl.16. Prikaz planiranih cesta unutar „Zagrebačkog prometnog prstena“

Izvor: izradila autorica, Google Earth Pro Basemap prema Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture, 2021.

Nešto nerealniji i skuplji projekt je tunel kroz Medvednicu koji bi najviše značio razvoju Donje Stubice. Prema ideji tunel bi trebao biti najduži u Hrvatskoj te bi njime išao cestovni i tramvajski promet (Brkulj, 2019). Naime ideja o tunelu potječe još iz sredine 20. stoljeća, ali još uvijek ne postoji konkretnih projekata i dogovora o njegovoj izgradnji.

Za razvoj Grada Donja Stubica najviše je značilo preseljenje industrije iz Zagreba u prošlosti, ali s vremenom industrijska proizvodnja slabi te se danas razvoj većinom temelji na tercijarnim djelatnostima. Ako se realiziraju navedeni projekti u budućnosti to će predstavljati odličnu gospodarsku priliku za Grad Donju Stubicu te će se tada omogućiti ponovni značajniji razvoj industrije.

5.4. Grad Pregrada

Grad Pregrada je udaljen od ostatka analiziranih gradova i općina zajedno s općinom Hum na Sutli. Područje grada je pretežno brjegovito, a najveće naselje je Pregrada. Pregradom prolazi državna cesta D206 koja spaja Pregradu s Krapinom i Humom na Sutli, a s time i sa Slovenijom. Iako je indeks razvijenosti u Gradu Pregradi u razdoblju od 2014.-2016. godine bio najslabiji od svih gradova u Krapinsko-zagorskoj županiji, Grad Pregrada u posljednjim godinama pokazuje trend napretka, porastom broja zaposlenih te porastom broja tvrtki na području Grada Pregrade. Razvoj Pregrade isprva se temeljio na kopanju ugljena u ugljenokopu, a danas je razvijena industrija. Temelj gospodarstva čini prerađivačka industrija koja ostvaruje gotovo polovinu ukupnih prihoda te je 2019. godine zapošljavala 57,1 % zaposlenih od ukupnog broja zaposlenih. Većina proizvoda prerađivačke industrije je namijenjena izvozu, a najistaknutije su metalprerađivačka industrija, tekstilna industrija te proizvodnja nemetalnih mineralnih proizvoda. (Apsolon strategija, 2021)

Najrazvijenija industrija je u gradu Pregrada gdje je 2002. godine oblikovana poduzetnička zona (Sl.17.) na 60,3 ha, od kojih je 34,1 ha slobodne površine (Grad Pregrada, 2021). Kroz zonu je sagrađena cesta paralelno s državnom cestom koja omogućava razvoj poduzetničke zone u širinu na nove čestice. Zona je opremljena kompletnom infrastrukturom (plin, voda, struja, telefon, kanalizacija), a poduzetnicima grad osigurava neke pogodnosti. „Grad poduzetnicima subvencionira kamate na poslovne kredite te ih oslobađa plaćanja komunalne naknade i komunalnog doprinosa za nove poslovne proizvodne prostore 100 % u prvoj godini, 75 % u drugoj i 50 % u trećoj“ (Grad Pregrada, 2021).

Na karti (Sl.17.) vidljivo je slobodno neizgrađeno područje u poduzetničkoj zoni koje je spremno za prihvatanje novih industrija. U narednim godinama Grad Pregrada ima cilj razvoj dodatne infrastrukture te promociju zone i umrežavanje poduzetnika kako bi zona postala privlačna novim investitorima. Također Grad će krenuti s okrupnjavanjem malih parcela na području zone kako bi se omogućile veće investicije i olakšalo kupnju zemljišta koja bi tada imala samo jednog vlasnika. Uz to Grad Pregrada će nastavljati poticati prerađivačku industriju, ali će razviti i sustav poticanja IT industrije kako bi se Pregrada u budućnosti razvijala kao pametan grad. U planu je i izgradnja pregradske obilaznice koja će prolaziti izvan stambene i gospodarske zone koja bi trebala rasteretiti državnu cestu koja prolazi kroz naselje. (Apsolon strategija, 2021)

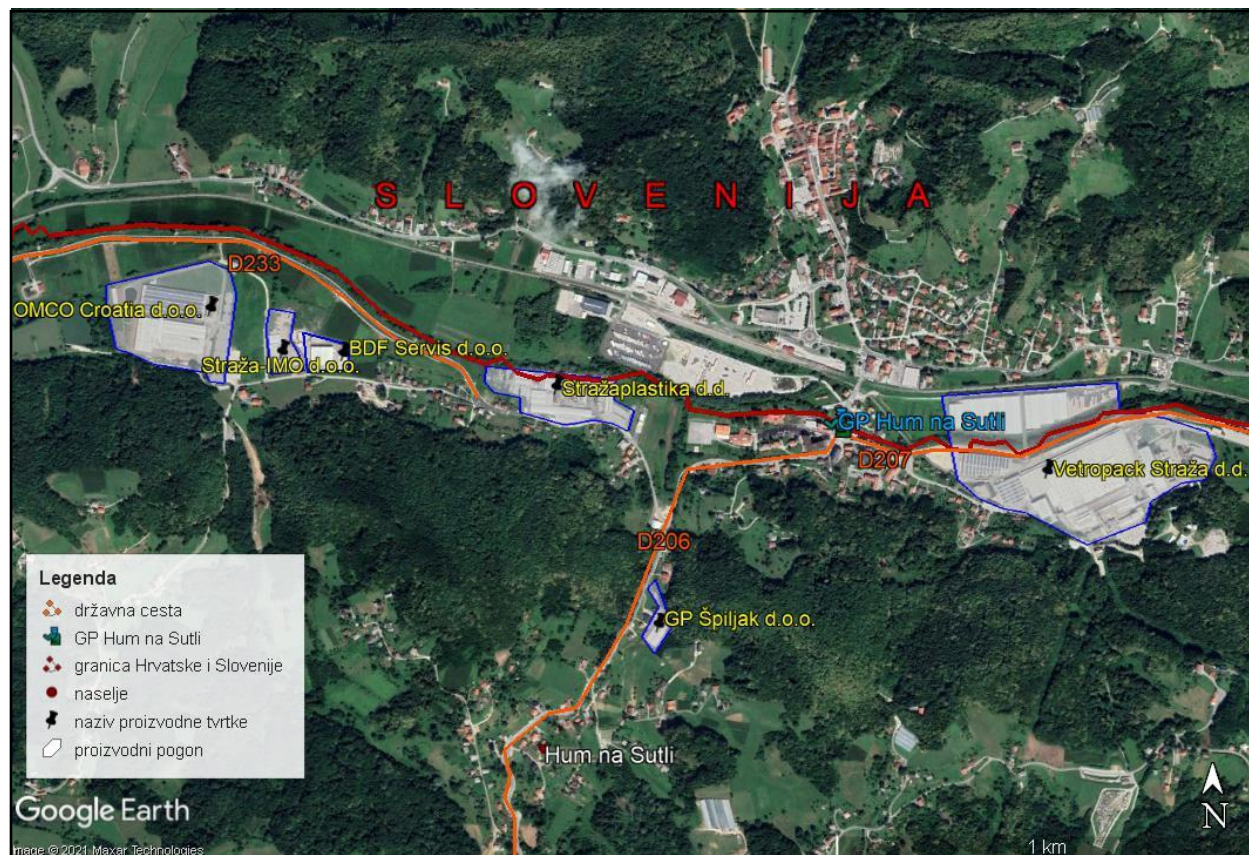
Sl.17. Poduzetnička zona u Gradu Pregradi 2021. godine

Izvor: izradila autorica, Google Earth Pro Basemap prema Google kartama, 2021.

5.5. Općina Hum na Sutli

Općina Hum na Sutli nalazi se na sjeveru Krapinsko-zagorske županije uz granicu sa Slovenijom. Općinom prolaze državne ceste D206, D207 te D233 koja je još u izgradnji. Razvoju je doprinijelo i ponovno otvaranje te rekonstrukcija željezničke pruge od Đurmanca do državne granice. Povoljan prometni položaj na samoj granici na ulazu u Europu doprinio je razvoju industrije u općini. Glavnina industrije se nalazi u naselju Hum na Sutli i to upravo uz samu granicu sa Slovenijom.

Tradicija prerađivačke industrije je duga te je ona i danas dominantna u odnosu na druge djelatnosti te je prerađivačka industrija u općini Hum na Sutli s obzirom na vrijednosti lokacijskog kvocijenta puno konkurentnija u odnosu na prerađivačku industriju Krapinsko-zagorske županije i Republike Hrvatske (Jutriša, 2014). Općina Hum na Sutli zauzima visoko četvrto mjesto na popisu najbolje rangiranih općina u Hrvatskoj prema kriteriju ukupnog prihoda poduzetnika što je rezultat uspješnog poslovanja tvrtki „Vetropack Straža“ i „OMCO Croatia“ (Kolar, 2016).

Sl. 18. Prikaz industrije u Općini Hum na Sutli 2021. godine

Izvor: izradila autorica, Google Earth Pro Basemap prema Google kartama, 2021.

Uz granicu sa Slovenijom oblikovana je gospodarska zona „Dražja“ (Sl.18). „Zona je strogo omeđena i okružena prirodnim barijerama ili izgrađenim građevinama, a to su rijeka Sutla i državna granica na sjeveru, ribnjaci na zapadu, postojeća cesta na jugu i sportski tereni osnovne škole na istoku“ (Jutriša, 2014, 37). Zbog ovih razloga nažalost nema mogućnosti daljnjeg širenja zone na tom području. Veličina zone je 360.000 m², od čega je 240.000 m² namijenjeno za gospodarstvo (Jutriša, 2014). U zoni se nalaze tvrtke „OMCO Croatia d.o.o.“, „Straža-IMO

d.o.o.“, „BDF servis d.o.o.“ i „Stražaplastika d.d.“. Sjeverno od zone prolazi glavna prometnica državna cesta D233 koja je još u izgradnji, a koja će imati okomiti odvojak kod „OMCA“ te će se nastaviti do Malog Tabora.

Vidljivo je na karti (Sl.18.) kako se svi pogoni osim „GP Špiljak d.o.o.“ nalaze uz sami rub granice, dok se dio tvrtke „Vetropack Straža d.d.“ nalazi čak i preko granice. Sa zapadne strane na karti nalazi se gospodarska zona „Dražja“. Općina Hum na Sutli je u razdoblju od 2014. do 2020. godine ulagala u komunalnu opremljenost i uređenje okoliša u gospodarskoj zoni, organizirala edukacije za poduzetnike i marketinške aktivnosti za privlačenje investitora (Jutriša, 2014).

5.6. Općina Veliko Trgovišće

Općina Veliko Trgovišće nalazi se na jugu Krapinsko-zagorske županije te graniči sa Zagrebačkom županijom. Kroz područje Velikog Trgovišća prolazi željeznička pruga Zagreb - Varaždin na kojoj je u tijeku modernizacija. U sklopu obnove uređena je i kolodvorska zgrada te je sagrađen industrijski kolosijek. U neposrednoj blizini Velikog Trgovišća, svega 0,6 km dalje prolazi autocesta A2 te najvažnija državna cesta (D1) u županiji. Zahvaljujući navedenim prometnicama Općina Veliko Trgovišće ima povoljan prometni položaj. Sukladno tome u razvija se i industrija te ostale djelatnosti. Kao i u ostalim gradovima i općinama naglašena je uloga prerađivačke industrije u kojoj je najviše zaposlenih. Najrazvijenija je industrija u naselju Veliko Trgovišće dok u ostalim naseljima nema velikih proizvodnih tvrtki.

Proizvodni pogoni su u Velikom Trgovišću smješteni u gospodarskoj zoni (Sl.19.) koja je formirana 2002. godine, a s prvim aktivnostima kupnje zemljišta te izgradnje infrastrukture je krenula već sljedeće godine (Krutak, 2015). „Površina gospodarske zone je 1.300.000 m², a više od polovice zemljišta je otkupljeno“ (Krutak, 2015, 88).

Gospodarska zona se nalazi između željezničke pruge i državne ceste D1 te je Ulicom Stanka Pinjuha koja prolazi sredinom zone spojen centar grada s državnom cestom. Središnji dio zone uz ulicu je dobro komunalno opremljen, dok je u sjevernom dijelu izgrađena tek vodoopskrbna mreža (Krutak, 2015). Od prethodno navedenih proizvodnih tvrtki sve se nalaze upravo u ovoj gospodarskoj zoni, izuzev „Rimac automobila d.o.o.“ koji se nalazi s druge strane željezničke pruge, ali u neposrednoj blizini gospodarske zone. Uz to otkupljeno su i ostale parcele, ali nije

došlo do izgradnje poslovnih objekata. Posljednji izgrađeni poslovni objekt u gospodarskoj zoni, koji još uvijek nije završen i stavljen u funkciju, je veleprodajni centar „Würth Hrvatska“. U gospodarskoj zoni se već izmijenilo nekolicina tvrtki, ali važno je obilježje da u slučaju napuštanja proizvodnog pogona od strane jedne tvrtke ubrzo dolazi nova tvrtka koja ga zauzima čime se događa samo prenamjena pogona pa se ne ostavljaju zapušteni pogoni. Trenutno su u gospodarskoj zoni u tijeku izgradnje nerazvrstanih cesta koje bi trebale omogućiti pristup novim česticama te lakše razvijanje poduzetništva i izgradnju poslovnih objekata. Gospodarska zona Velikog Trgovišća nalazi se blizu vrlo razvijene gospodarske zone u Zaboku te ukoliko ostvari svoj puni potencijal može doći do spajanja te dvije zone. Također Veliko Trgovišće ulazi u urbanu aglomeraciju Zagreba te se zbog toga očekuje i daljnji rast broja stanovnika, ali i dolazak novih tvrtki i industrije.

Sl. 19. Prikaz gospodarske zone u Velikom Trgovišću 2021. godine

Izvor: izradila autorica, Google Earth Pro Basemap prema Google kartama, 2021.

6.ZAKLJUČAK

Tradicija prerađivačke industrijske proizvodnje u Krapinsko-zagorskoj županiji potaknula je razvoj mnogih gradova i općina na tom području. Prerađivačka industrija vrlo je važna za gospodarstvo cijele županije, a posebno odabranih gradova i općina. Veliki udio zaposlenih je upravo u prerađivačkoj industriji te glavina izvoza čime se ostvaruje pozitivna vanjskotrgovinska bilanca Krapinsko-zagorske županije.

Analizom odabranih gradova i općina te uzimanjem u obzir više faktora razvoja, zaključujemo kako svi navedeni gradovi i općine imaju industrijski potencijal u većoj ili manjoj mjeri. Svakako se ističe područje Grada Zaboka koje je već i sada industrijski najrazvijenije, ali i područje nove radne zone Mokrice koje se nalazi uz gospodarsku zonu u Zaboku te koje bi jednog dana mogle činiti jedinstvenu i najveću gospodarsku zonu u Krapinsko-zagorskoj županiji kojoj u prilog ide smještaj na najprometnijem području u Krapinsko-zagorskoj županiji gdje je križište najvažnijih prometnica. Također ističe se i općina Hum na Sutli koja zbog duge tradicije staklarske proizvodnje te svjetski poznatih i uspješnih tvrtki „Vetropack Straže d.d.“ i „OMCO Croatia d.o.o.“ ima veliki potencijal daljnjeg širenja. Općina Veliko Trgovišće pokazuje veliki potencijal u gospodarskoj zoni te će u budućnosti vrlo vjerojatno biti vrlo razvijena i popunjena raznim proizvodnim objektima i ostalim poduzećima. Zatim Grad Pregrada ima dobro razvijenu poduzetničku zonu, ali problem je što nije toliko dobro prometno povezana što se može riješiti u budućnosti izgradnjom pregradske obilaznice. Najmanji potencijal ima Grad Donja Stubica, koja iako je u prošlosti imala razvijenu industriju danas se ipak razvija i okreće tercijarnim djelatnostima. Ukoliko bi idejni projekti tunela i oroslavsko-stubičke obilaznice zaživjeli te se ostvarili to bi svakako povećalo šanse i potencijal tog područja.

Da zaključimo, industrija Krapinsko-zagorske županije razvija se zahvaljujući blizini vrlo razvijenog industrijskog područja Zagreba te blizine slovenskog tržišta. U korist tome ide i vrlo razvijena mreža prometnica i željeznica koja spaja industrijska područja međusobno te sa tržištem. Ako se ostvari većina mjera i planova propisanih putem razvojnih strategija gradova i općina koje imaju za cilj poticanje i razvoj poduzetništva, tada svaka od navedenih gradova i općina, ili barem neke od njih, mogu u budućnosti postići uspješan gospodarski razvoj.

7.LITERATURA I IZVORI

Apsolon strategija, 2021: Plan razvoja Grada Pregrade 2021-2027,

https://www.pregrada.hr/sites/default/files/Pregrada%20-%20plan%20razvoja%202021-2027_0.pdf (17.08.2021.)

Bašak, M., 2020: Pogledajte trasu buduće Oroslavsko-stubičke obilaznice, *Zagorje.com*, 1. srpanj,

<https://www.zagorje.com/clanak/vijesti/video-pogledajte-trasu-buduce-oroslavsko-stubicke-obilaznice> (06.08.2021.)

Brkulj, V., 2019: 'Luknja' od 837 milijuna eura. Realnost ili samo još jedno Bandićevo skidanje prašine s megaprojekta, *tportal.hr*, 14. siječanj, <https://www.tportal.hr/vijesti/clanak/luknja-od-837-milijuna-eura-realnost-ili-samo-jos-jedno-bandicevo-skidanje-prasine-s-megaprojekta-20190114>

(16.08.2021.)

Družinec, D., n.d.: O nama, <http://www.tpk-orometal.hr/hr/o-nama/> (06.08.2021.)

Državni zavod za statistiku (DZS)/ Croatian Bureau of Statistics (CBS), 2018: Bruto dodana vrijednost za Republicu Hrvatsku, NKPIJS 2012.- 2. razine i županije prema djelatnostima NKD-a 2007 u 2018., Tekuće cijene (ESA 2010)/ Gross value added for Republic of Croatia, at NUTS 2013 – 2nd level and by counties, 2018 (ESA 2010), www.dzs.hr (08.09.2021.)

Državni zavod za statistiku (DZS)/ Croatian Bureau of Statistics (CBS), 2020a: Proizvodnja i prodaja industrijskih proizvoda (PRODCOM) u 2019. Privremeni podaci/ Production and sale of industrial products (PRODCOM), 2019 Provisional Data, www.dzs.hr (08.09.2021.)

Državni zavod za statistiku (DZS)/ Croatian Bureau of Statistics (CBS), 2020b: Zaposleni prema područjima djelatnosti i po županijama stanje 31.ožujka 2019./ Persons in paid employment, by activities and counties situation as on 31 March 2019, www.dzs.hr (08.09.2021.)

Državni zavod za statistiku (DZS)/ Croatian Bureau of Statistics (CBS), 2021: Zaposleni u pravnim osobama po županijama i gradovima/općinama prema NKD-u 2007., stanje 31.ožujka/ Persons in paid employment in legal entities, by countries and towns/municipalities according to NKD 2007., situation as on 31 March, www.dzs.hr (17.09.2021.)

Dunapack-packaging, 2021: O nama, <https://www.dunapack-packaging.com/hr/hr/o-nama> (02.08.2021.)

Ferrostil MONT, 2021, <https://ferrostilmont.hr/> (02.08.2021.)

Frassinox Božić, 2021, <https://www.frassinox.com/> (16.08.2021.)

Grad Donja Stubica, 2021: Povijest, <https://www.donjastubica.hr/povijest.html> (16.08.2021.)

Grad Oroslavje, 2021: Povijest Oroslavja, <https://oroslavje.hr/povijest-oroslavja/> (06.08.2021.)

Grad Pregrada, 2021, <https://www.pregrada.hr/> (17.08.2021)

Grad Zabok, 2018: Meditex, obrt iz Zagorja, jedan je od najuspješnijih obrta u Hrvatskom Zagorju, <https://www.zabok.hr/clanak/meditex-obrt-iz-zaboka-jedan-je-od-najuspjesnijih-obrta-u-hrvatskom-zagorju> (02.08.2021.)

Grad Zabok, 2021, <https://www.zabok.hr/> (03.08.2021.)

Hanžek, I., 2014: Lokalna razvojna strategija grada Zaboka, *Strateški plan razvoja za razdoblje 2014. do 2020. godine*, Grad Zabok, https://www.zabok.hr/Cms_Data/Contents/Zabok/Folders/Dokumenti/stari_dokumenti/Vazniji_akti_grada/~contents/D7M2AT8EPVNF9LW4/Lokalna_razvojna_strategija_grada_ZabokaKONACNO.pdf (03.08.2021.)

Hrvatska tehnička enciklopedija, 2019: Astra-tvornica obuće, <https://tehnika.lzmk.hr/astra-tvornica-obuce/> (06.08.2021.)

Hrvatska tehnička enciklopedija, 2019: Tvornica tekstila Trgovišće d.o.o., <https://tehnika.lzmk.hr/tvornica-tekstila-trgovisce-d-o-o/> (21.08.2021.)

Hrvatska tehnička enciklopedija, 2019: Zagorska industrija vunениh tkanina (ZIVT), <https://tehnika.lzmk.hr/zivt/> (02.08.2021)

Hrvatski geološki institut, 2016: Rudarsko-geološka studija Krapinsko-zagorske županije, https://bib.irb.hr/datoteka/928081.RG_studija_Krapina_2016-06-07.pdf (10.09.2021.)

Jutriša, Z., 2014: Strategija razvoja općine Hum na Sutli za razdoblje 2014.-2020., http://www.humnasutli.hr/EasyEdit/UserFiles/dokumenti/Strategija%20razvoja/strategijarazvoja_hns2014-2020.pdf (20.08.2021.)

- Kolar, Ž., 2016: Strategija razvoja Krapinsko-zagorske županije do 2020. godine, https://www.kzz.hr/sadrzaj/dokumenti/strategija-razvoja-2020/KZZ_Strategija_Razvoja_do_2020_godine.pdf (29.07.2021.)
- Kostel Promet, 2021: O nama, <https://www.kostelpromet.hr/hr/o-nama/> (17.08.2021.)
- Krapinsko-zagorska županija (KZZ), 2018: Gospodarski pokazatelji, <https://www.kzz.hr/gospodarski-pokazatelji> (29.07.2021.)
- Krutak, 2015: Strateški razvojni program Općine Veliko Trgovišće za razdoblje 2015.-2021. godine, <http://www.veliko-trgovisce.hr/wp-content/uploads/Strate%C5%A1ki-razvojni-program-Op%C4%87ine-Veliko-Trgovi%C5%A1%C4%87e-za-razdoblje-2015.-2021.pdf> (21.08.2021.)
- Kunateks, 2021: O nama, <https://www.kunateks.hr/o-nama/> (17.08.2021.)
- Lončar, J., 2008: Industrijske, slobodne i poslovne zone – pojam, značenje i faktori lokacije/ Industrial, free and entrepreneurial zones – definition, importance and location factors, *Geoadria*, 13(2), 187-206. <https://doi.org/10.15291/geoadria.563>
- Lončar, J., Stiperski, Z., 2019: Industrijska geografija, Meridijani, Zagreb
- Magaš, D., 2013: Geografija Hrvatske, Meridijani, Zadar
- Metalis, 2021: O nama, <https://metalis.hr/index.php/hr/metalis-hr/o-nama> (16.08.2021.)
- Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (MMPI), n.d.: Ministar Siniša Hajdaš Dončić u radnom posjetu gradilištu buduće Brze ceste Zabok – Marija Bistrica (Popovec), sa spojem na Breznički Hum, <https://mmpi.gov.hr/infrastruktura-166/vijesti/ministar-sinisa-hajdas-doncic-u-radnom-posjetu-gradilistu-buduce-brze-cestes-zabok-marija-bistrica-popovec-sa-spojem-na-breznicki-hum/17286> (04.08.2021.)
- n.a., 2018: Aktualnosti iz industrije, *Kemija u industriji* 67 (11-12), 546-550
- Njegač, D., 1989: Oblici i značenje decentralizacije industrije Zagreba u Hrvatsko Zagorje, *Acta Geographica Croatica* 24 (1), 101-110
- Okiroto, 2021: O nama, <https://okiroto.hr/o-nama/> (17.08.2021.)
- OMP-obrada metala, 2021, <https://www.omp.hr/#naslovna> (04.08.2021.)

- Općina Hum na Sutli, 2021, <http://www.humnasutli.hr/> (21.08.2021.)
- Paparella, S., 2016: Radnici tvornice Estare Culto u pet godina triput promijenili poslodavca, *Poslovni.hr*, 12. travanj, <https://www.poslovni.hr/domace/radnici-tvornice-estare-culto-u-pet-godina-triput-promijenili-poslodavca-311451> (21.08.2021.)
- Pireko, 2021: O nama, https://www.pireko.hr/onama.php#!tabset_0=1 (06.08.2021.)
- Staklorez Burić, 2021, <https://staklorez-buric.hr/> (17.08.2021.)
- Straža-IMO, 2021, <http://www.strazaimo.hr/> (20.08.2021.)
- Stražaplastika, 2021: O nama, https://www.strazaplastika.hr/index.php?content=O_nama (20.08.2021.)
- Stiperski, Z., 1991: Industrijska područja Hrvatske s polazišta središnjosti odnosno rubnosti, *Acta Geographica Croatica*, 26.(1.), 99-119.
- Stiperski, Z., 1994: Oblikovanje industrijaliziranih područja – na primjeru Hrvatske, *Acta Geographica Croatica*, 29.(1.), 143-156
- Stiperski, Z., 1995: Atraktivnost prostora za razvoj industrije na primjeru Hrvatske, *Acta Geographica Croatica*, 30.(1.), 39-49
- Tehnoguma, 2021, <https://tehnoguma-zg.hr/> (02.08.2021.)
- TEP Ex, 2021: O nama, <https://tepex.hr/o-nama/> (02.08.2021.)
- Tuda, I., 2015: Strategija razvoja Grada Oroslavja 2015.-2020. godina, <https://oroslavje.hr/wp-content/uploads/2017/07/STRATEGIJA-RAZVOJA-GRADA-OROSLAVJA-2015-2020.pdf> (06.08.2021.)
- Validžija, I., 2009.: Ljekarnička zbirka Thierry stalnog postava muzeja grada Pregrade, IM 40 (1-2) 2009, file:///C:/Users/Danijela%20Besednik/Downloads/02_40_1_2_2009_Iva_Validzija.pdf (17.08.2021.)
- Vresk, M., 2002: Grad i urbanizacija, Školska knjiga, Zagreb
- Zavod za prostorno uređenje Krapinsko-zagorske županije, 2016: Izvješće o stanju u prostoru Krapinsko-zagorske županije 2011.-2015., <http://www.prostor->

kzz.hr/assets/files/stanje_prostor/Izvjesce%20o%20stanju%20u%20prostoru%20KZZ%202011-2015.pdf

8. PRILOZI

Popis tablica

Tab.1. Bruto dodana vrijednost za Krapinsko-zagorsku županiju prema djelatnostima NKD-a 2007. u 2018. godini.....	5
Tab.2. Zaposleni u prerađivačkoj industriji u gradovima i općinama Krapinsko-zagorske županije 2020. godine.....	17

Popis slika

Sl.1. Razmještaj industrije u Hrvatskom Zagorju 1988. godine.....	4
Sl.2. Karta javnih cesta u Krapinsko-zagorskoj županiji 2016. godine.....	6
Sl.3. Prikaz razmještaja odabranih gradova i općina Krapinsko-zagorske županije.....	7
Sl.4. Tvrtka „Meditex“, prvi pogon.....	9
Sl.5. Tvrtka „Valoviti papir Dunapack d.o.o.“.....	9
Sl.6. Nekadašnji pogon „Orokonfekcije d.o.o.“.....	11
Sl.7. Tvrtka „Pireko d.o.o.“.....	11
Sl.8. Prikaz industrijske zone u Oroslavju 2021. godine.....	11
Sl.9. Tvrtka „Metalis d.o.o.“.....	12
Sl.10. Tvrtka „Salvus d.o.o.“.....	12
Sl.11. Tvrtka „Kostel promet d.o.o.“.....	14
Sl.12. Tvrtka „Alati Stuhne“.....	14
Sl.13. Tvrtka „Vetropack Straža d.d.“.....	15
Sl.14. Tvrtka „OMCO Croatia d.o.o.“.....	15
Sl.15. Prikaz gospodarske zone u gradu Zaboku 2021. godine.....	19

Sl.16. Prikaz planiranih cesta unutar „Zagrebačkog prometnog prstena“	22
Sl.17. Poduzetnička zona u Gradu Pregradi 2021. godine.....	24
Sl.18. Prikaz industrije u općini Hum na Sutli 2021. godine.....	25
Sl.19. Prikaz gospodarske zone u Velikom Trgovišću.....	27